

Lastniki in izdajatelj: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gosnik. — Tiskarna Slovenskega poročevalca v Ljubljani, predstavnik Franc Plevel. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Pošta predal 23. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mesni hranilnici v Novem mestu 616-HI-24. — Letna naročnina znaša 489 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din in je plačljiva vnaprej.

Dolenjski

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

KNJIŽNICA

V bodočem novomeškem okraju bo enajst občin

Izgradnja komunalnega sistema je doslej najgloblja in najboljše sprememba naše državne ureditve po letu 1945. — Bodoči novo-meški okraj bo imel 92.870 prebivalcev in 170.600 ha površin

1. septembra 1955 bodo začele delati v vsej državi nove občine in okraj. V teh treh mesecih bo treba opraviti zelo obsežno, važno in odgovorno delo, ki bo zahtevalo mnogo spretnosti in poštovanosti vseh naših ljudskih odborov in političnih organizacij. Čeprav nova oblika naših občin in okrajev ne bo bistveno spremenila ustavnega načela o naši družbeni in politični ureditvi, pa pomeni vendarle izredno važen korak naprej v uveljavljanju samoupravljanja občin in okrajev.

Da bi seznanilo bralce o zadnjih predlogih in zaključkih razpravljanja o novi upravno-teritorialni razdelitvi Dolenjske, je uredništvo »Dolenjskega lista« vprašalo predsednika iniciativnega odbora dolenjske skupnosti komun in ljudskega poslanca Franca Pirkoviča, da je odgovoril na nekaj vprašanj s področja upostavljanja novih občin.

Tovariš predsednik, skupščinski Odbor za organizacijo oblasti in uprave je v glavnem končal razpravo o neresenih teritorialnih vprašanjih nekaterih bodočih občin. Kakšno stališče je zavzel glede občine Kostanjevica na Krki, Velikega Gabra in Zagradca?

Bodoča občina Kostanjevica — Podbočje bo obsegala celotno sedanjo upravno občino Kostanjevica in sedanjo občino Podbočje razen vasi Vinji vrh in Vrhovska vas, ki se bosta priključili brežiški občini, del vasi Pristava pa bo šel v občino Videm-Kriko. Zaradi enakih gospodarskih problemov celotnega podgorjanskega predela, zaradi odločitve občine Kostanjevica in sklepov večine zborov volivcev v občini Podbočje je skupščinski odbor na osnovi zbranih podatkov izglasoval, da se občina Kostanjevica-Podbočje priključi dolenjski skupnosti komun. Poleg tega je Novo mesto, sedež bodočega okraja,

prebivalcem te občine dejansko veliko bliže kakor Trbovlje.

Volivci sedanje občine Veliki Gaber so se svojčas deloma izrekli za priključitev k Ivančni gorici. Zaradi želje prebivalcev in resnične snovitosti razdelitve pa je odbor odločil, da gre Veliki Gaber v bodočo občino Trebnje, razen predela Primskovega, ki se je izrekel za vključitev v litjsko občino. Odrpito pa je le še vprašanje priključitve vasi Grič, Dol, in Gor. Vrh, kar bo verjetno treba popraviti.

Glede sedanje upravne občine Zagradca ostane pri prvotni odločitvi, da gre v sestavi bodoče občine Ivančna gorica.

Potentakem bo na Dolenjskem 11 občin: Črnomelj, Kostanjevica — Podbočje, Metlika, Mirna, Mokronog, Novo mesto, Semič, Straža-Toplice, Sentjernej, Trebnje in Žužemberk. Kakšne spremembe so oziroma bodo nastale pri združevanju teh občin v primerjavi s prvotnimi predlogi?

Občina Mirna bo v glavnem sestavljena iz sedanjih upravnih občin Mirna in Rakovnik, razen katastralne občine (k. o.) Cirknik z vasi Svinjsko, Vel. in Mali Cirknik ter Roženberk, ki so se odločile za priključitev k občini Sevnica.

Občina Mokronog bo obsegala področji sedanjih občin Mokronog in Trebelno ter k. o. Zbure iz sedanje občine Smarjeta (razen vasi Zalog), kakor tudi k. o. Zagrad iz sedanje uprav. občine Skočjan (razen vasi Goriška gora in Goriška vas, ki gresta k občini Sentjernej).

Občina Trebnje bodo sestavljale sedanje upravne občine Trebnje, Dobrič, Velika Loka (brez k. o. Poljane) in Veliki Gaber (brez k. o. Gradisce in dela Poljan, ki gre pod Litijo).

Občina Sentjernej sestoji iz sedanje upravne občine Sentjernej, dela občine Smarjeta in dela občine Skočjan. Od sedanje smarjanske občine dobi k. o. Belo cerkev in del k. o. Gorenja vas, od Skočjanov pa vse ostalo, kar ne gre v sestavi bodoče mokronoške občine. Za željo prebivalcev k. o. Dole, ki so želeli v občino Sevnica, skupščinski odbor ni našel upravičenih razlogov in smatra za pravilno, da ostane tudi ta k. o. v sestavi občine Sentjernej.

Občina Žužemberk bo obsegala področje sedanjih uprav.

Zasedanje Zvezne ljudske skupščine

Predsednik Zvezne ljudske skupščine Moša Pijade je sklical sejo skupščine za 15. junij. Na dnevnem redu seje bo osnutek splošnega zakona o ureditvi novih občin in okrajev, razen tega pa bodo obravnavali tudi osnutek zakona o JLA in Narodni obrambi ter osnutek zakona o znanstvenem doktoratu.

Deset let! »Celjski tednik«

Eden izmed najstarejših povojnih lokalnih časnikov v Sloveniji, »Celjski tednik«, je zadnjo soboto praznoval 10-letnico izhajanja. Okrajni odbor SZDL v Celju je ob tej obletnici čestital uredniškemu kolektivu in odslavelom listu.

VREME

v dneh od 11. do 13. junija
Nekako do 18. junija bo v splošnem lepo vreme, pogoste bodo le krajevne nevihte. V dneh po 18. juniju bo pogosteje leževalo.

občin Žužemberk, Dvor in Hinje v celoti.

Občina Straža-Toplice sestoji iz sedanjih uprav. občin Toplice in Straža. Manjše spremembe bodo nastale v k. o. Smuka in k. o. Podstenice, ker bodo razdeljene med občino Straža-Toplice in okrajem Kočevje po gravitacijskem gozdnem področju Roga.

Novo mesto bo sedež bodo-

Seja obeh zborov okrajnega ljudskega odbora v Novem mestu

V torek je bila pod predsedstvom tov. Viktorja Zupantiča 17. redna skupna seja obeh zborov OLO Novo mesto, na kateri je najprej poročal predsednik iniciativnega odbora bodoče dolenjske skupnosti komun tov. Franc Pirkovič o zaključnih sklepih skupščinskega Odbora za organizacijo oblasti in uprave o bodočih občinah. Predsednik okrajnega Gospodarskega sveta tov. Maks Vale je nato poročal o razdelitvi proračunskih namenskih skladov, tovarisa Janez Kovarik in Riko Grič pa o delu komisij za plače in tarifne pravilnike. Obsežneje poročilo s seje bo objavili prihodnji teden.

Združevanje društev in organizacij novomeškega in črnomaljskega okraja

Poleg Zveze komunistov, SZDL, LMS, OZZ in UROJ, ki že imajo svoje skupne organe v merilu bodoče novomeške zveze komun, so v teku priprave za združitve še ostalih organizacij in društev.

Tako so se 4. junija zbrali v Novem mestu zastopniki okrajnih odborov obeh Okrajnih gasilskih zvez, ZVVI, Zveze borcev, Društev naprednih žena, Ljudske prosvete, Okraj-

nega okraja in občine. Obsegala bo sedanjo upr. mestno občino Novo mesto, večji del Prečne, celo Mirno peč, Otočec ob Krki, Brusnice, Gotovo vas in del občine Smarjeta (k. o. Zalovče, Družinski vas in večji del k. o. Gorenja vas).

BELA KRAJINA:

Po temeljiti razpravi je bilo sprejeto stališče, da naj bi imela Bela krajina tele občine:

Črnomelj, Metlika in Semič, medtem ko bi se občina Prerad ob Kolpi priključila okraju Kočevje zaradi bližnjih zvez in bližine sedeža bodočega okraja. Prvotno načrt o upostavitvi občine Vinica je odpadel, ker ni za njo nobenih posebnih razlogov, poleg tega pa je večina prebivalcev izrazila željo, da se priključi občini Črnomelj.

Občina Črnomelj bo potemtakem sestavljena iz sedanje

predstavnike organe in politične delavce čakajo v sorazmerno kratkem času do 1. septembra obsežne naloge. Na kaj bi bilo treba opozoriti, tovariš predsednik, da bodo te naloge pravočasno usrečene in da bodo nove občine v jeseni začele postovati? Ali bosta letošnja družbena plana okrajev Črnomelj in Novo mesto vsklajena in kako bo izvajan proračun obeh OLO do konca 1955?

Prav gotovo so nad vse važne številne organizacijske priprave, tako kadrovske, kakor priprave prostorov in aparata, ki naj prevzame oblastne funkcije novih občin in okraja. Ustvariti je treba vse pogoje, da bodo novi odbori prevzeli svoje delo tako, da bo gospodarsko, upravno in politično življenje v okraju teklo naprej, ne da bi doživeli zaradi prevzema kakršenkoli zastoj. Na vseh področjih javnega življenja se mora celotno delo nemoteno razvijati ne glede na spremembe v organizacijski obliki občin.

Najvažnejša naloga pri vsem pa je, da okraj čimprej pripravi družbeni plan za 1. 1956. Zbrati moramo podatke o vsej dejavnosti na področju posameznih občin, jih na okraju urediti, vskladiti in pripraviti končni predlog družbenega plana, tako da bi že v začetku leta 1956 delo nemoteno teklo.

Družbena plana za 1955 bosta izvedena tako, kakor je to določeno v vsakem posameznem okrajnem planu. Od 1. IX. dalje bo novi okraj vodil oba družbena plana kot celoto, seveda pa ostanjejo planski instrumenti, obveznosti in datjate za področje obeh okrajev do konca leta 1955 nespremenjene. Zato bo evidenca o uresničevanju družbenih planov za vsak okraj do konca

Prva pošiljka slovenskega vina v ČSR

Mariborsko podjetje »Vinosadje« bo, kakor poroča Večer, te dni poslalo prvo direktno pošiljko vina v ČSR. Večji del od 12 vagonov pijače bo odlični muškati silvanec. Podjetje je predalo vino po 27 dolarjev za hektoliter.

Zanimiva razstava v Ribnici

V soboto 4. junija zjutraj je bila v prostorih ribniške gimnazije svečana otvoritev razstave, na kateri sodelujejo: Lovska družina Ribnica, Cebelarska družina, Medzadružno lesno industrijsko podjetje Ribnica, Opekarna »Gradbenik«, Kmetijska zadruga Ribniška skupno s podjetjem »Partizan« ter dijaki gimnazije s šolsko razstavo. Razstava je prva po osvoboditvi v Ribnici. Organizatorji so jo skrbno pripravili. Največjo po številu razstavljenih predmetov je šolska razstava: krasni izdelki slikanih krožnikov in drugih lesenih ter lončenih izdelkov, razne risbe, pletenine itd. Mladi umetniki zaslužijo vso pohvalo, kakor tudi strokovni kader, ki jih poučuje. Medzadružno lesno industrijsko podjetje Ribnica razstavlja skupno s KZ Jurjevo proizvodne lesnih finalnih izdelkov, vseh vrst lesa in izdelke hišne do-

V Ljubljani so odprli Gospodarsko razstavišče

V soboto 4. junija so v Ljubljani ob navzočnosti najvišjih predstavnikov našega političnega in gospodarskega življenja odprli Gospodarsko razstavišče in prvo mednarodno razstavo. Gospodarsko razstavišče bo imelo za nadaljni razvoj naših tržišč nadvse važen pomen. Tu bodo najrazličnejše gospodarske in ostale razstave, mednarodni sejmi, prikazi razvoja naše proizvodnje, prometa, trgovine in pod. Obisk Gospodarskega razstavišča, posebno pa njegove prve mednarodne razstave lesa, tople pripravimo vsem našim bralcem,

upravne občine Črnomelj (brez k. o. Kleč in k. o. Planina), cellega Dragatuša, Vinice in Adlešičev, od sedanje občine Gradac pa bo dobila vasi Vranoviči (iz k. o. Gradac), Cerkvišče (iz k. o. Krasinec) in k. o. Griblje. Od sedanjega okraja Kočevje se priključi občini Črnomelj naseljeni predel k. o. Bukova gora (del), ki nagiba v Belo krajino.

Občina Metlika sestoji iz sedanje upravne občine Metlika in uprav. občine Gradac (brez vasi, ki grejo iz slednje v črnomaljsko občino).

Občina Semič bo obsegala sedanjo upravno občino Semič in naseljene predele, na katerih je organizirano kmetijsko gospodarstvo (k. o. Kleč in k. o. Planina iz črnomaljske občine). Iz kočevskega okraja dobi k. o. Golobinjek, naseljeni gozdni predel, ki visi v Belo krajino.

Politične organizacije v občinah morajo predvsem ugotovljati razne pojave ob združevanju sedanjih občin. Te analize morajo razčlenjati in pomagati občinskim organom urejevati morebitne neskladnosti na terenu. Na primer: dogodi se lahko, da bo neka vas želela zaradi kakršnihkoli krajevnih vzrokov drugačno vključitev kakor je predvideno ali kaj podobnega. Organizacije morajo te stvari videti, jih znati presoditi s političnega stališča in pomagati oblastnim ter drugim organom, da se morebitna različna stališča pojasnijo in vskladijo.

28. maja je bil v Novem mestu skupni občni zbor delegatov črnomaljske in novomeške Okrajne zadrzne zveze, ki sta se na tem zboru združili. Združitve bo imela velik pomen pri nadaljnjem razvijanju in delovanju kmetijskega združenstva na območju novomeške zveze komun.

Zbirani in pregledni poročili obeh upravnih odborov bi zaslužili, da bi se z njimi seznanili,

nakazane pa so tudi poti bodočega dela. Delegati obeh dosedanjih okrajnih zvez, ki so se udeležili skupnega občnega zbora v izredno velikem številu, so v celodnevni razpravi skupno z zastopniki Republiške zveze, Kmetijsko-gozdarske zbornice ter s predstavniki ljudske oblasti obravnavali vrsto vprašanj kmetijskega združenstva. V našem listu bomo v prihodnjih številkih v večih člankih ob-

Delegati in gostje na skupnem občnem zboru

li vsi združniki. Iz njih je razvidna moč in rast kmetijskega združenstva, njegovo številčno stanje, slabosti in uspehi ter vloga pri razvijanju kmetijstva,

Upravna razdelitev bodočih občin okraja Novo mesto

Združitev pomeni okrepitev kmetijskega združenstva

Ob združitvi Okrajnih zadrznih zvez Novo mesto in Črnomelj

set odsekov in jih imajo sedaj skupno 83. Vse zadruge z odseki vred so v novomeškem okraju opravile lan; prometa v skupni vrednosti 1.001.133.000 din, to je za 19 odstotkov več kot prejšnje leto, dobiček v znesku 27.635.000 din pa je manjši za 40 odstotkov. V Beli krajini so imele zadruge prometa 377.875.000 din in pri tem skup-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vse za lepo lice Novega mesta

Zaradi svoje slikovitosti, barvitosti, geografske valovitosti ter zaradi arhitektonsko posebej poudarjenega obeležja srednjeveškega mesteca, predvsem pa zaradi prekrasne okolice, je Novo mesto že dolgo časa priljubljena turistična točka. Novomeščani! Zavedajmo se tega in skrbimo, da bodo naše hiše, dvorišča in vrtovi odraz naše kulture. Ne pustimo, da bi naši domovi dajali videz malomarnosti in zapuščenosti. Uredimo okrog svojih domov vrtno nasade, oporne zidove itd. Okrasimo okna z lepim domačim cvetjem. Skrbimo, da bodo ulice in ceste pred našimi domovi čiste in snažne. Bodimo ponosni, da smo Novomeščani!

Ljudski odbor mestne občine posveča razvoju mesta prav v tej smeri mnogo pozornosti. O tem nam priča urejanje cest, v zadnjem času pa urejanje Glavnega trga. Dolžnost prebivalcev je, da mestno občino v tem prizadevanju podpo, predvsem z ureditvijo lasnih domov in okolja, v katerem prebivajo. Le s skupnim prizadevanjem bo Novo mesto postalo po vsej pravici še priljubljena točka za domači in tuji turizem, kar bo nedvomno mnogo koristilo gospodarskemu razvoju mesta. T. V.

Sladkorna mrzlica je bila odveč

Kot poročajo iz Beograda, bomo iz ZDA v juniju in juliju dobili nadaljnjih 280.000 ton pšenice, kot pomoč naši državi. Dogovor o dobavi je bil podpisan v Beogradu 12. maja letos. Prve ladje s pšenico iz te količine so že na poti, več pa jih natovarjajo v ameriških lukah. S temi dobavami pšenice bo domači trg založen z moko do nove žetve.

Prav tako smo pred dnevi dobili iz inozemstva 5.000 ton sladkorja, pogodba pa je sklenjena za nadaljnjih 20.000 ton sladkorja. Tudi domače tovarne bodo v kratkem dale na trg še 8.000 ton sladkorja. Tako bo letos skupno na razpolgo 35.000 ton sladkorja več kot smo ga porabili v letu 1954, ko je bila potrebna po vojni največja. Iz vsega tega sledi, da so trenutno zmanjšano prodajo sladkorja povzročili s prekomernim nakupom tlati, ki so spet nasedli

paroli o pomanjkanju in podražitvi sladkorja ter s tem sjuščem res povzročili močnejše in redni prekrbni s tem živlom.

Kot poročajo, je bila pred kratkim sklenjena pogodba tudi za uvoz 6.000 ton masti, v teku pa so dogovori za nadaljnjih 4.000 ton masti.

Odškodninske obveznice za zemljo

Narodna banka FLRJ je prejšnji teden začela izdajati državne obveznice za odškodnino za zemljo, vključeno v splošni zemljiški sklad. Obveznice bodo izplačane v 20 letih v enakih letnih obrokih. Kupone bodo izplačevali vsako leto od 1. marca, vnovčevali pa jih bodo banke. Obveznice so izdane v vrednosti 1000, 5000, 10.000 in 50.000 din, medtem ko bodo zneske do 1000 din izplačevali takoj v gotovini.

V počastitev 10. obletnice osvoboditve: OKRAJNI PEVSKI FESTIVAL 2. in 3. julija v Novem mestu

Ob združitvi OZZ Novo mesto in Črnomelj

(Nadaljevanje s 1. strani)
na nad 15 in pol milijona kšte-
ka dobička. Z izgubo so lani
poslovala le KZ Radovica pri
Metliki, Otočec od Krki, Treb-
nje in Veliki Gaber.

**BELA KRAJINA POTREBUJE
VEČ POMOČI KMETIJSKIH
STROKOVNJAKOV**

Občni zbor je bil enoten v
tem, da mora združitveni se-
bolj kot doslej posvečati vsi
pažnjo živinoreji kot glavni pa-
nogi kmetijstva na Dolenjskem.
Za pospeševanje odseke je zbor
določil približno 6 milijonov din,
katere bodo črpali posamezni
pospeševalni odbori pri okrajni
zvezi kot so živinorejski, čebelarski,
poljedelško-semenarski,
sadlarski, odbor za gojenje
zdravilnih zelišč in drugi. Občni
zbor je pooblastil novi upravni
odbor, da lahko najame posojilo
za investicije v kmetijstvu v
znesku do 400 milijonov. Ta
sredstva bodo porabljena pred-
vsem za nadaljevanje gradnje
vinske kleti v Metliki, za raz-
širitev Agroservisne delavnice
v Novem mestu, za gradnjo zbi-
ralnice za mleko, za gradnjo pre-
delovalnice za meso v Beli kra-
jini, za silnico pri matičnjaku

Razprava na občnem zboru je
tudi pokazala, da je treba po
združitvi osnovati v Beli krajini
zadružno kmetijsko pospeševal-
no izpostavo, ki bi z nastavlje-
nimi kmetijskimi strokovnjaki
nudila neposredno pomoč kme-
tjskim zadrugam in njihovim
odsekom. V Beli krajini je ves
čas hudo pomanjkanje kmetijs-
kih strokovnjakov, kar resno
ovira hitrejši napredek kmetij-
stva. Novi upravni odbor OZZ
bo s pomočjo ljudskega odbora
skušal to odpraviti.

Občni zbor je ob sodelovanju
ing. Vilma Pirkoviča in predse-
dnika Kmetijsko-gozdarske zbor-
nice tovariša Petelina ter osta-
lih naložil novemu upravnemu
odboru vrsto odgovornih nalog.
Te bo lahko uresnil sam obo-
vsestranski podpori vseh za-
družnikov in ljudskih odborov.
Najboljšim odsekom in kme-
tjskim zadrugam so na občnem
zboru podelili diplome. Od kme-
tjskih združenj sta jih dobili KZ
Sentrupert in Dolenjske Toplice,
ki sta s pravnim delom
znani vključiti v aktivno delo
pri vodenju zadruge številne
napredne kmetovalce in živino-
rejce. Kot najboljši živinorejski
odsek je prejel diplomu pri KZ
Novo mesto, kot najboljši polje-
delško-semenarski odsek pri KZ
Mokronog in kot najboljši sadlarsko-
vinogradniški odsek pri
KZ Sentjerneju.

Za delegate v republiko
skupščino so izvolili:
Ing. Vilmo Pirkoviča, ing. Jo-

žeta Berkopca, Viktorja Zupan-
čiča in Lojzeta Hutarja.
Obnemu zboru so prisotvo-
vali poleg navedenih tudi zvezi-
ni ljudski poslanec Avgust Jaz-
binšek in zastopnik republiške
zveze Zan More.

Prvo po vojni zgrajeno trgovsko skladišče v Beli krajini pred
dograditvijo. Zgradila ga je KZ Črnomelj tik železniške postaje.
V nedeljo, 5. junija so novo skladišče, ki ima zmogljivost
30 vagonov blaga, izročili svojemu namenu.

Huda nesreča v Senjskem kanalu

31. maja je našo vojno morna-
rico zadela huda nesreča.
Manjšo vojno ladjo, ki je na
svojem križarjenju po Jadrans-
kem morju plula skozi Senjski
kanal, je malo pred polnočjo
zadnjega maja zalotila silovita
burja, ki je divjala s hitrostjo
100 kilometrov. Ladja se je z
vso kilometro takoj potopila. Po-
sadka je štela 28 mož — oficir-
jev in mornarjev. Rešil se ni
nobeden. Med ponesrečenimi je
bil tudi Slovenec, mornar Mir-
ko Čopič iz Brezice. Nekaj trupel
so našli in jih z vsemi vajet-
skimi častni prepeljali v njho-
ve rojstne kraje.

Ob tej hudi nesreči je povelj-
stvo Jugoslovanske vojne morna-
rice predpisalo tridnevno za-
lovanje v vseh enotah J.V.M.
Poveljstvo vojne mornarice je
sprejelo številna sožalja iz do-
movine in tujine. Med prvimi
je izrekel sožalje maršal Tito.

IZ NOVEGA MESTA

Za smotrnejšo porabo vode
Z velikimi finančnimi in de-
lovnimi žrtvami je Novo mesto
končno dobilo zadostno ko-
ličino zdrave pitne vode. Nič
več ni treba prebivalstvu čaka-
ti ure in ure pri vodovodnih
iztokih, da bi si nalovili vode
za drugi dan. Toda te velike
pridobitve se ne zavedajo vsi
prebivalci mesta, kar nam jasno
pokaže velika dnevna potrošnja
so opazili, da nekateri potroš-
niki prav nič ne pomislijo, da
brezobzirna poraba vode za-
hteva velike vzdrževalne stroš-
ke. V nekaterih gostinskih
obrtih teče voda na točilnih
mizah brez potrebe kar na-
prej, gospodinjice izpirajo perilo
pri široko odprtih pipah,
hišni lastniki ne skrbijo za po-
pravilo vodovodnih iztokov in
tako dalje. Res je, da uprava
mestnega vodovoda sedaj še
ne more montirati hišnih šte-
več, ker niso urejene čistilne
naprave ob samem zajetju,
vendar bo primorana zaradi
vse večjih stroškov vzdrževa-
nja predlagati na predlog le-
tečih kontrol, da se brezvestne
potrošnike vode kaznuje s pla-
čevanjem povzračenih vodarine
(do petkratno od sedanjega). Na
to opozarjamo vse potrošnike.
Smotrni uporabi vode morajo
posvetiti kar največ pozornosti.
Cimprej morajo urediti
vse vodovodne instalacije, da
ne bo prepozno.

Krki ter se naučili lepote nje-
nih bregov in okolice. Dolžni
pa smo ob tej priliki opozoriti
vse prebivalstvo, da je kopa-
nje dovoljeno le v mestnem
kopališču na Loki, ker to na-
rekuje varnost prebivalstva.
Pričakujemo, da bo ta ukrep
prebivalstvo Novega mesta po-
zdravilo in se odslej kopalo le
v mestnem kopališču, kar ne
bo le v njihovo osebno korist,
temveč tudi v korist mesta kot
celote.

Parcele za gradnjo stanovanjskih hiš

Delavci in uslužbeni, zapos-
leni na področju mestne ob-
čine Novo mesto, ki nimajo sa-
mih niti njihov zakonski drug
nepremičnega premoženja, niti
niso lastniki stanovanja, pa si
želijo postaviti svoj lastni
dom, lahko dobijo od LOMO
v trajno brezplačno uživanje
parcelo za gradnjo stanovanjs-
ke hiše. Take parcele so inter-
esentom na razpolago nad po-
kopiščem ob Ločenski cesti in
na koncu Zabajevih vasi, med
staro in novo cesto. Pogoj je
le, da mora biti hiša dograje-
na v dveh letih. Interesenti so
oprositi vseh taks. Podrobn-
je informacije dobite na
tlačništvu za gospodarstvo pri
Ljudskem odboru mestne ob-
čine Novo mesto. V. T.

Pripravimo se za košnjo!

Letošnja pomlad je bolj hlad-
na in so se vsi posevki, trave
in detelje počasi razvijali. Nav-
zile temu pa so se v zadnjih
toplih dneh in po primernih pa-
davinah zelo opomogli in dohi-
teli zamujeni čas. Če gledamo
po polju, vidimo, da trave de-
lajo lepo latje, detelja pa glavi-
ce in v kratkem bodo v polnem
cvetju. Posebno lepo so travniki
in njive, ki so jih gnojili z gnoj-
nico, tomaževo šindro, super-
fosfatom in kalijevo soljo. Tudi
kdo je trosil lesni pepel, je do-
segel pri deteljah dober učinek.
Tudi dušičnata umetna gnojila:
apneni dušik, čilski soliter in
nitromonkal so izvrstno delovali
in travniki so postali lepo ze-
leni. Obeta se nam dobra koš-
nja.

Pri košnji pa moramo že se-
daj misliti na pripravo orodja,
vozov, čiščenje kosilcev in se-
nic, da bo novo seno prišlo v
zdrave prostore. Mi smo navi-
njeni kositi lele takrat, ko so
zgodnje trave že odvečele in
deloma že zorijo, kar je zelo
napačno. S košnjo je najbolje
začeti, kadar so vse zgodnje
trave v polnem cvetenju, kar ni
vsako leto enako. V toplih
spomladanskih dneh zaveteljo
prej, v hladnih pa kasneje, zato
ne more biti odločen »kres«.

NAJVIŠJI SPOMENIK NA SVETU

V Buenos Airesu nameravajo
zgraditi spomenik v spomin na
umrlo ženo predsednika Perona
— Evito Peron, ki bo visok 137
metrov ter najvišji spomenik na
svetu. Stal bo okoli 19 milijon-
ov pezosov. V temelje spome-
nika bodo vgradili srebrno krsto
s truplom pokojne Evite Peron.

TOVORNI IN AUTOBUSNI PROMET »GORJANCI« Novo mesto

obvešča vse poimne, da s 15. junijem 1955 začne veljati
nov vozni red na avtobusni poti Novo mesto—Dobrepolje.
Odhod iz Novega mesta ob 13.20, prihod v Dobrepolje ob
15.55. Voz ob delavnikih.
Ob nedeljah odhod iz Novega mesta ob 14. uri, prihod
v Dobrepolje ob 16.30.
Avtobus ima v Dobrepolju naslednje zveze z vlaki:
Za Ljubljano ob delavnikih ob 16.10 in ob 17.40. Ob
nedeljah ob 17.40 in 19.55.
Za Kočevje ob delavnikih ob 16.00, ob nedeljah pa
ob 20.22.

VERA REMIC

Slovenska umetnost med NOV s posebnim pogledom na književnost

(Nadaljevanje)
V njih lebdijo privid svetlejše
bodočnosti, humanizma in člo-
veške topline, podoba novega
doma:
V tvojih krvavih očeh,
domovina,
gledom sladki nasmeh
svobode, življenja. (Toni)
Ljubezen bo cvetela
in mir bo vladal v njem

za vse bo dosti dela
in dosti kruha vsem.
(A. Bajželj)
V teh silnih izpovedih ano-
nimnih ustvarjalcev se zrcali
vsa široka kolektivna partizan-
ska duša, prežeta s silnim za-
upanjem, močjo, sovražstvom in
ljubeznijo. V njih je neža akro-
za bodočnosti domovine, v njih
je pretresljivo narobilo umira-
jočih borcev, sveta oporoka ob
slovesu. Na pr.:
Molk. Nikogar ni nazaj,
dama stara vest
je prišla do njenih ust:
Prestreljena in strta
sta padla pod strel krvnikov.
(Radoš)

Temu ni več od tebe glasu?
Mogoče si se prehladil,
ko brezel si Idrjico do pasu,
in ležiš bolan pri neznanih
ljudih...
Hčerka draga, čimprej se vrni,
da me razveseliš v samotnih
dneh;
kako težko pogrešam tvoj smeh,
ki si ga bila polna.
Mogoče si bolna
in utihnil tvoj glas je srebrni?

Tovariši, če to željo nam boste spolnili,
da dom nam zrasel ob Dravi in Zili,
ob Soče preko Goric do prekmurskih step,
bo moj počitek lehak in ves lep.
(Neznan avtor)
Ne, bombe in puško sem vzela
v roko,
da več ne boš čutil tujca nad
sabljo
(Tončka Padovec)
Tudi partizanska mati ni nič
manj velika in močna v svoji
bolecini ko mati Jugovincev, ma-
ti devetih sinov, ki so padli za
svobodo:
Sedemindesetlet
sre mater slovenskih
na Gorenjskem, Primorskem in
Beneškem
je zatrepetalo v bolesti.
Čakala bo mati:
*Sin moj,

V vseh teh pesnitvah se je
po tolikih letih sprostila in olaj-
šala ljudska duša, ki je tako
dolgo dušila v sebi vse krike,
krotila solze, skrivala prelope
sanje in nosila živo vero in sve-
tlo slutnje novih zarij.
Pa ne samo pesnitve, tudi pro-
zo so ustvarjali ti naši prepro-
sti ljudje med NOV. Letaki,
brošure in glasila slovenskih
brigad, ki jih hrani muzej
narodne osvoboditve v Ljubljani,
pričajo, kako je preprosti borec
v redkih minutah miru in po-

čitka med boji, pohodi in haj-
kami, na straži in celo med
borbo z okorno roko zapisoval
presenetljivo globoke misli in
čustva, razodeval svoje občutke
in doživlja. Opisal je prepro-
sto, resnično smrt, ki jim ne-
usmiljeno iztrga zdaj borca zdaj
tovarišico, komandanta in ko-
misarja. Taka je črtica »Slovo
od Gorjancev«, ki je bila na-
tisnjena v Borcu, glasilu Can-
karjeve brigade:
... na razprostrtem šotors-
kem krilu leži komisar Lovro.
Oči ima zaprt in čuje se težko
dihanje. Bolničarka me vpraša-
joče in strahoma gleda, ko se
sklonim k njemu. Njegov obraz
počasi izgublja barvo, sunkovito
pojemajoče dihanje izdaja, da
ne bo več dolgo. Roke mu mrt-
vo vise ob telesu.
»Še pol ure, Minka, in naše-
ga komisarja ne bo več«, pra-
vim.
»Nikar ne govori tako, on mo-
ra ostati, razumeš: mora ostati!«
»Zdi se mi, da ima preste-
ljeno šilo nad srcem«, ji tiho
odvrnem.
... Nezavestnega Lovro smo
odnesli v notranjost gozda. Ve-
selo so prepevali gozdni pevci.
Sonce je že dobivalo nekaj mo-
či in bil je prav prijazen dan.
Spomnil sem se litnega stih: »V
sončni pomladi umri bi rad...«
Prstenoblode ustnice nimajo
več življenja v sebi. Te ustni-
ce, ki so nas tolikokrat bodrile
in spodbujale. Ustnice, ki so se
pred dobro uro govorile: »To-
variši, danes imamo priložnost,

Razpis

Ravnateljstvo Industrijske ru-
darske šole v Zagorju sprejme v
šolskem letu 1955-56
določeno število učencev
ki se žele izučiti za kvalificirane
delavce rudarske stroke — kopa-
če.
Vpis traja od 1. junija do za-
ključno 1. septembra 1955.
Vpisujejo se lahko vsi telesno in
duševno sposobni državljani FLRJ
stari od 15 do 17 let in ki so za-
dostni splošni šolski obveznosti.
Kalo-žati morajo predložiti:
1. Lastnoročno napisano in s
30 din kolokvano prošnjo z nat-
ačno navedbo naslova (mesto,
kral, hišna št., pošta in žel. po-
staja).
2. Zadnje šolsko sprejeto.
3. Izpisek iz rojstne matične
knjige.
4. Potrditvo o imovinskem stanju
in davčni osnovi.
Nekolkovane prošnje ter pro-
šnje priložen listin ne bo mo-
mo upoštevati.
Sprejemna izpita ne bo.
Pouk je teoretičen in prakti-
čen ter traja tri leta. Učenci pre-
jemajo mesečne nagrade v znesku
od 200 do 400 din. Šola nudil
učencem vse šolske potrebšline
ter za izvajanje praktičnega pouka
potrebne delovne obleke, obu-
tev in perilo.
Pri šoli je internat, ki nudil
učencem potrebno oskrbo.
Kandidati izven Zagorja, ki že-
lijo stanovati v internatu, mora-
jo to navesti v prošnji.
Kandidati se lahko vpiše osebno
ali pa pošlje prošnjo po pošti.
Ravnateljstvo
Industrijske rudarske šole
Zagorje

Od tedna do tedna

V pričujočem sestavku ne
bomo posebej govorili o vse-
binski deklaraciji vlad Jugosla-
vije in Sovjetske zveze, ki je
bila objavljena pretekli te-
den in ki je zbudila po vsem
svetu močan odmev. Tega ne
bomo storili zato, ker smo
prepričani, da so bralci z vse-
binsko deklaracijo že seznanjeni.
Pač pa se bomo dotaknili ne-
katerih uprašanj, povezanih
s to deklaracijo.
V deklaraciji jugoslovanske
in sovjetske vlade se zrcalijo
takdo splošne potrebe in težnje
sodobnega sveta, kakor tudi
potrebe, izvirajoče iz medse-
bojnih odnosov med obema
državama. Kar zadeva sploš-
no težnjo, je v deklaraciji pri-
šla do izraza misel o enotnosti
sveta, ki terja neogibno sklep,
da je mir nedeljiv, ki je v
deklaraciji prav tako izražen.
Iz tega spoznanja o enotnosti
sveta in nedeljivosti miru pa
je treba povzeti še en sklep,
da je namreč nujno potrebno
razvijati mednarodno gospo-
darsko sodelovanje in proiz-
vajalne sile sploh.
Misel, da je treba uveljaviti
v mednarodnih odnosih me-
toda pogajanj, ki edina lahko
privede do miroljubne uredit-
ve odprtih uprašanj, je prav
tako sestavni del tega važne-
nega dokumenta mednarodne
ga pomena. V zvezi s tem je
prišla še posebej do izraza
dosledna jugoslovanska poli-
tika aktivne koeksistence med
državami z različno družbeno
ureditvijo, z različnimi režimi,
z različno stopnjo razvoja.
Jasno je namreč, da je mož-
ravno s pogajanjem, z enako-
pravnimi razgovori in z od-
kritim obravnavanjem odprtih,
spornih uprašanj med razni-
mi deželami doseči koeksisten-
co, sožitje med njimi, ki je
svetu tako potrebno, da bi na-
predval, da bi razvijal svoje
proizvajalne sile v prid ljudi.
Takšna pogajanja, takšni
razgovori pa niso možni brez
enakopravnosti med tistimi, ki
se pogajajo, brez neumešča-
nja v notranje zadeve drugih,
brez spoštovanja neodvisnosti,
suverenosti in ozemeljske ne-
dotakljivosti slišerne države.
Poudariti je treba, da so ta
načela prišla do ustreznega
izraza v jugoslovansko-sovjetski
deklaraciji, kar seveda še

povečuje njen pomen tako za
obe zainteresirani državi kakor
za razvoj mednarodnih od-
nosov sploh.
Se eno je treba poudariti.
Sovjetsko-jugoslovanske raz-
govore ne smemo presojati kot
osamljen pojav, marveč v
okviru splošnega procesa, ki
se razvija zdaj na svetu. Sa-
dovi tega procesa — za kate-
rega je predusledna značilna tež-
nja po dosegi trdnega miru ter
ustrajno prizadevanje, da bi
postopoma, na realističen na-
čin odstranili vse, kar kali
odnose med narodi in po-
uzroča mednarodno napetost
— so bili v minulosti vidni v
tako pomembnih dogodkih,
kakor so bili zaključek ko-
rejske vojske, konec prelivanja
krvi v Indokini, ureditev trž-
škega uprašanja, sklepi ban-
dunske konference, sklenitev
avstrijske državne pogodbe in
v nedavni preteklosti pred-
log in razgovori o sklicanju
konference ministrskih pre-
sednikov štirih velisil ter so-
vjetski predlog o razorožitvi.
Jugoslovansko-sovjetski raz-
govori pomenijo velikanski
prispevek temu procesu, med
drugim tudi zato, ker je bilo
z njimi naposled odstranjeno
nenormalno stanje med obema
deželama in ker sta se obe
vladi izrekli za demokrati-
čno, enakopravno obravnavanje
mednarodnih uprašanj, za od-
nose med deželami, zgrajene
na načelih aktivne miroljubne
koeksistence. Za odstranitev
tega nenormalnega stanja se
je zavzela tudi OZN, in tako
je bilo z beograjsko dekla-
racijo izpolnjeno pripravilo,
ki ga je dala Generalna skup-
ščina OZN leta 1951 o tem
uprašanju. Hkrati pa je v de-
klaraciji poudarjeno, da je
treba »še nadalje krepiti vlogo
in ugled OZN«, s čimer je bilo
posebej poudarjeno, da pomen
te svetovne organizacije za
utrjevanje miru čedalje bolj
narašča.

Uspel koncert pevskega zbora

KD Dušan Jereb v Novem mestu
Koncert je sicer razkril še
nekatero pomanjkljivost zbora,
katerih pa se dirigent, kakor
zbor dobro zaveda, vendar jih
v tako kratkem času, odkar je
zbor številno močnejši, ni mo-
gel v popolnosti odpraviti.
Uspeh, ki ga je zbor dosegel v
svojem delu v zadnjem letu,
na nam daje garancije, da se
bo v bodoče še bolj poglabljal v
svoj program in odstranil še te
pomanjkljivosti.

Ob tem kratkem poročilu se
mi zdi potrebno posebej pouda-
riti, da zbor vodi že deset let
Tone Markelj, ki je navleto to-
mu, da je imel do pred krat-
kim 10 do 15 pevcev, v zboru
nemurno delal in je današnji
pevski zbor KD Dušan Jereb
obdelal njegovega vztrajnega dela.
V zboru so še pevci Dreno-
vec, Mrz in Skok, ki tudi poje-
lo v njem deset let. Za deset-
letnico dela in uspeha, ki jih je
zbor dosegel pri svojem delu,
iskreno čestitamo! —Je.

Ob tem kratkem poročilu se
mi zdi potrebno posebej pouda-
riti, da zbor vodi že deset let
Tone Markelj, ki je navleto to-
mu, da je imel do pred krat-
kim 10 do 15 pevcev, v zboru
nemurno delal in je današnji
pevski zbor KD Dušan Jereb
obdelal njegovega vztrajnega dela.
V zboru so še pevci Dreno-
vec, Mrz in Skok, ki tudi poje-
lo v njem deset let. Za deset-
letnico dela in uspeha, ki jih je
zbor dosegel pri svojem delu,
iskreno čestitamo! —Je.

Uspel koncert pevskega zbora

KD Dušan Jereb v Novem mestu
Koncert je sicer razkril še
nekatero pomanjkljivost zbora,
katerih pa se dirigent, kakor
zbor dobro zaveda, vendar jih
v tako kratkem času, odkar je
zbor številno močnejši, ni mo-
gel v popolnosti odpraviti.
Uspeh, ki ga je zbor dosegel v
svojem delu v zadnjem letu,
na nam daje garancije, da se
bo v bodoče še bolj poglabljal v
svoj program in odstranil še te
pomanjkljivosti.

Ob tem kratkem poročilu se
mi zdi potrebno posebej pouda-
riti, da zbor vodi že deset let
Tone Markelj, ki je navleto to-
mu, da je imel do pred krat-
kim 10 do 15 pevcev, v zboru
nemurno delal in je današnji
pevski zbor KD Dušan Jereb
obdelal njegovega vztrajnega dela.
V zboru so še pevci Dreno-
vec, Mrz in Skok, ki tudi poje-
lo v njem deset let. Za deset-
letnico dela in uspeha, ki jih je
zbor dosegel pri svojem delu,
iskreno čestitamo! —Je.

Ob tem kratkem poročilu se
mi zdi potrebno posebej pouda-
riti, da zbor vodi že deset let
Tone Markelj, ki je navleto to-
mu, da je imel do pred krat-
kim 10 do 15 pevcev, v zboru
nemurno delal in je današnji
pevski zbor KD Dušan Jereb
obdelal njegovega vztrajnega dela.
V zboru so še pevci Dreno-
vec, Mrz in Skok, ki tudi poje-
lo v njem deset let. Za deset-
letnico dela in uspeha, ki jih je
zbor dosegel pri svojem delu,
iskreno čestitamo! —Je.

V TEM TEDNU NABIRAMO sledеча zdravilna zelišča:

Cvet ranjaka ali zajčje dete-
lje 80 din, arnike 300 din,
šmarince 800 din, mačje tač-
ke 400 din, bezga osutega 200
din, bele detelje 140 din,
njivske mačhe 600 din.
Rastlina dišča perla (wald-
meister) 110 din, kopitnik s
Korenino 70 din, krvavi mle-
ček 80 din, jetičnik 80 din.
List pelina 70 din, šmarince
100 din, gozdne jagode 80
din, ozkolistnega trpotca 80

din, melise 150 din,
Korenine bele čimerke 100
din, trobentice 120 din, re-
pinca 150 din, gladeža 65
dinarjev.
Luhje krhlike 60 din, češmin
od palic 65 din.
Vrščiki gloga ali belega trna
60 din in pljučni mah 80 din.
Vsa zelišča morajo biti na-
brana brez tuje primesi in lepo
posušena, da ohranijo svojo
prirodno barvo.

din, melise 150 din,
Korenine bele čimerke 100
din, trobentice 120 din, re-
pinca 150 din, gladeža 65
dinarjev.
Luhje krhlike 60 din, češmin
od palic 65 din.
Vrščiki gloga ali belega trna
60 din in pljučni mah 80 din.
Vsa zelišča morajo biti na-
brana brez tuje primesi in lepo
posušena, da ohranijo svojo
prirodno barvo.

iz Sodražice

Kulturno prosvetno delo je
bilo v Sodražici že od nekdanj
živahno in razgibano, posebno
pa je zaživelo po osvoboditvi,
čeprav so bile precejšnje te-
žave. V zadnjem času je po
zaslugi profesorice Bitenčeve
ponovno začel delati tudi pev-
ski in tamburški zbor, kate-
rega sta organizirala s pomoč-
jo ostalih tovarišev Lovrenčič
in Lesar. Knjižnica je začela
poslovati takoj po osvobodit-
vi in razpolaga sedaj že z lep-
nim številom knjig. Knjižnico
uspešno vodi in skrbi za do-
ber izbor knjig učiteljica Maj-
da Ivanec.

**PROIZVODNJA ALUMINIJA
NARASČA**
Prod sto leti so v Parizu raz-
stavili prvi kos aluminija kot po-
seben redkost. Leta 1840 pa je sa-
mo Amerika proizvedla 400 ton
aluminija. Jugoslavija je prej iz-
važala boksit, zdaj pa znaša
zmogljivost nove tovarne alumi-
nija v Kidričevem 43.000 ton g-
nilne, in 15.000 ton aluminija letno.
Zmogljivost vseh tovarn v Ju-
goslaviji pa doseže do okoli 35.000 ton
aluminija letno.

za vse bo dosti dela
in dosti kruha vsem.
(A. Bajželj)
V teh silnih izpovedih ano-
nimnih ustvarjalcev se zrcali
vsa široka kolektivna partizan-
ska duša, prežeta s silnim za-
upanjem, močjo, sovražstvom in
ljubeznijo. V njih je neža akro-
za bodočnosti domovine, v njih
je pretresljivo narobilo umira-
jočih borcev, sveta oporoka ob
slovesu. Na pr.:
Molk. Nikogar ni nazaj,
dama stara vest
je prišla do njenih ust:
Prestreljena in strta
sta padla pod strel krvnikov.
(Radoš)
V vseh teh pesnitvah se je
po tolikih letih sprostila in olaj-
šala ljudska duša, ki je tako
dolgo dušila v sebi vse krike,
krotila solze, skrivala prelope
sanje in nosila živo vero in sve-
tlo slutnje novih zarij.
Pa ne samo pesnitve, tudi pro-
zo so ustvarjali ti naši prepro-
sti ljudje med NOV. Letaki,
brošure in glasila slovenskih
brigad, ki jih hrani muzej
narodne osvoboditve v Ljubljani,
pričajo, kako je preprosti borec
v redkih minutah miru in po-

IZ NAŠIH KRAJEV

Gasilska nedelja ob Temenici in Mirni

V nedeljo 29. maja so gasilci praznovali gasilsko nedeljo. Društvo iz Velike Loke je ob tej priložnosti prav lepo proslavilo svojo gasilsko nedeljo s sodelovanjem vseh društev temeniškega sektorja.

Na proslavi so izvedli gasilsko vajo, prirejana je bila razstava gasilskega orodja, po vaji je bil zbor vseh sodelujočih, ob koncu pa defile šest. Domačin tovariš Lavriha je govoril o pomenu gasilstva in njegovem razvoju. Za njim je pozdravil zbor tov. Bulc, ki je poudaril važnost gasilske organizacije in njen napredek, ki smo ga doslej dosegli v desetih letih po osvoboditvi. Za tem je sedem se živčnih ustanovnih članov, ki so pred 48 leti ustanovili društvo, prejelo starostna odlikovanja. Čestitamo ustanoviteljem tega društva: Fr. Omahnju, Jerneju Bukovcu, Alojzu Bukovcu, Lorencu Andolšku, Antonu Kastelicu in Jožetu Kotarju. Zelim jim še mnogo srečnih let kot podpor-nim članom v gasilskih vrstah.

Popoldne istega dne je bil gasilski zbor na Debencu pri koči »Plaza«, poleg znanega Blatnega klana. Tu so se zbrali gasilci mirenškega sektorja. Na ta zbor so prišli tudi gasilci iz Krmelja. Čeprav je deževalo, je

proslava gasilskega dne lepo uspela. Tov. Bulc je na zboru govoril o pomenu Debena in Blatnega klana, ki sta važni zgodovinski točki iz NOB. Udeleženci so sklenili, da se bodo še večkrat sestali, da se med seboj čim bolj spoznajo in navežejo tovariške stike. Predlagali so, naj bi bil prihodnji tak zbor na Veseli gori, organizacija zboru pa naj izvede domače društvo s pomočjo štaba I. brigade in sektorja.

Prav bi bilo, da bi tudi drugi sektorji pokrivali delo na svojih področjih. Okrajno poveljstvo pa naj organizira še ostale dve družnoga doma v Jurjevici »Slaba vest«, Igra je lepo uspela in upravičeno pričakujemo, da bodo jurjevski Svobodaši po zadnjem uspehu bolj pogosto nastopali na odru Zagodnega doma, za katerega jim lahko zavida marsikatera igralska družina. Led je prebil, zato le s korajžjo napreji! Da si prebivalstvo želi kulturnega razvedrila, je pokazala tudi zadnja igra, ki je bila lepo obiskana.

»Slaba vest« v Jurjevici

Kulturno umetniško društvo »Svoboda« v Jurjevici je po daljšem molku v nedeljo 29. maja postavilo na oder družnoga doma v Jurjevici »Slaba vest«. Igra je lepo uspela in upravičeno pričakujemo, da bodo jurjevski Svobodaši po zadnjem uspehu bolj pogosto nastopali na odru Zagodnega doma, za katerega jim lahko zavida marsikatera igralska družina. Led je prebil, zato le s korajžjo napreji! Da si prebivalstvo želi kulturnega razvedrila, je pokazala tudi zadnja igra, ki je bila lepo obiskana.

Dobre delavske menze, izdatna in cenena prehrana — pogoj za zdravje delavca!

PET SPOMINSKIH PLOŠČ SO ODKRILI NA

občinski praznik Poljanske doline

Letošnje dvodnevno praznovanje občinskega praznika v Poljanski dolini ob Kolpi je razgibalo prebivalce kot že dolgo ne. Postavili so številne slavoloke, okrasili javne in druge zgradbe, da je imel ves kraj res praznično lice. Zlasti so to lepo napravili v Starem trgu, Predgradu in v Zagodcu, kjer so bile proslave združene z odkritjem spominskih plošč.

V Starem trgu so odkrili spominsko ploščo na šoli, kjer je bila delj časa Komanda mesta in na hiši Štefana Rujevčičana, kjer je bila prva pisarna rajonskega odbora OF in rajonskega komiteja. Ti plošči so odkrili 30. maja dopoldne ob veliki udeležbi domačinov. Za to priliko je bil Stari trg res slovesno okrašen.

Isti dan popoldne so odkrili spominsko ploščo v Zagodcu, kjer je bilo 2. avgusta 1942 prvo veliko množično zborovanje OF. Domačini iz Gornje in Dolnje Pogore ter Zagodca so vsa težaška dela pri urejanju prostora za spominsko ploščo opravili brezplačno s prostovoljnimi delom, mladinke pa so napletle vence in z njimi okrasile slavolok in ves prostor. Izredno je bila okrašena tudi šola, ki je sploh sedaj popolnoma prenovljena.

Glavna proslava je bila 1. junija v Predgradu pred zadrinim domom. Po slavnosti seji občinskega ljudskega odbora je bilo pred domom veliko zborovanje, katerega so se udeležili tudi ljudski poslanec Martin Zugelj, predsednik OLO Crnomelj Janez Zunič, predsednik okrajnega odbora ZB Franc Košir in drugi predstavniki organizacij in povabljeni gostje. Prišli so prav tako svojci padlih bratov iz vse doline. Strumno so pripricali na slavnosti prostor gasilci gasilskih čet Stari trg, Predgrad, Radence, Dol, Laze, Preleaje v uniformah pod enotnim poveljstvom Jožeta Lavrenčiča ter po taktih godbe na pihala iz Predgrada. V lepem številu so se udeležili

zborovanja tudi ostali občani doline. Na zborovanju so govorili ljudski poslanec Martin Zugelj, član okrajnega odbora ZB Crnomelj Janez Vitkovič ter aktivista — domačina iz časa NOB major JLA Rudi Mov-

Prihod godbe in gasilcev na slavnostno zborovanje v Predgradu

rin in Peter Romanič. Popoldne ob 14. uri so pionirji osnovnih šol Stari trg in Zagodca pod vodstvom vzgojiteljev izvedli lep kulturni spored, ki je navdušil vse navzoče. Vse točke so bile dobre, zlasti so se odrezali mali tamburasi — pionirji ljudske šole Stari trg.

Najlepša je bila zadnja točka sporeda, ko so pionirke starotračke šole po takih pionirskih tamburških zboru izvedle razgibane telovadne vaje. Na splošno željo so morale točko ponoviti.

Pri vseh svečanostih, tako pri odkrivanju plošč v Starem trgu in Zagodcu kot pri glavni prireditvi v Predgradu, je ves čas sodelovala godba na pihala iz Predgrada pod vodstvom Jožeta Smalčaja st. Tudi gasilska četa iz Predgrada je prisostvovala svečanostim v Zagodcu, prav tako v Starem trgu skupno s starotrački. V Starem trgu in Zagodcu je prav tako šolska

mladina priredila lep kulturni spored.

Po zborovanju dopoldne so odkrili na zadrinim domu dve spominski plošči: eno v spomin na bivanje zbirnega centra VII. in IX. korpusa v tej vasi v le-

tihi 1944 — 45, drugo pa v spomin na padle gasilce v NOB iz Predgrada. Treba je priznati, da so tudi Predgraščani za letošnji praznik okrasili svo vas ter postavili številne slavoloke.

Zadružnice Dolenjske in Bele krajine so zborovale

5. občni zbor okrajnih odborov Zveze zadružnic Novo mesto in Crnomelj je bil 28. maja 1955. Sedeset delegatov izobraženjem je dozorelo pri naših proizvajalkah tudi pojmovanje socialistične politike v gospodarstvu.

Najprej so zadružnice do zaključne diskusije prisostvovala občnemu zboru OZZ Novo mesto in OZZ Crnomelj, da so tako spoznale delo in problematiko obeh zvez in zadrževajo se v obliki, kar jim bo pri uresnitvi njihovih nadaljnjih nalog zelo koristilo.

Zatem so nadaljevale s svojim zborom, ki je bil odraz velikega razumevanja in volje naših zadružnic — proizvajalk. Tako na območju novomeške kot črnomeljske Zadružnice zveze se je v preteklem obdobju krepko delalo na strokovnem prosvetljevanju žena. Bilo je prirejenih 9 specializiranih tečajev iz vrtnarstva, mlekarstva, kokošijereje in prašičijereje ter 3 tečaji za domačo obrt, skupno s 405 udeleženkami. Splošnih kmetijskih predavanj je v zadnjih udeležilo 2.200 žena. Zadružnice so organizirale tudi tri — 3 mesečne kmetijsko-gospodinjinske tečaje z udeležbo 88 žena in deklet. Bilo je tudi precej predavanj o zdravni prehrani. Rejke štajerske kokoši so obiskale Selekcijsko postajo v Loči in tam ostale na 5-dnevnem tečaju za perutinarstvo.

28 zadružnic že urejuje vzorne vrtove. Zasadjen je predvsem s tako zelenjavo, ki si še ni utrla pol na področje in ki je neobhodno potrebna za zdravo prehrano našega delovnega človeka.

Na pobudo zadružnic urejujejo šolske vrtove pri treh šolah, postopoma pa bo nudena vsem šolam strokovna pomoč.

25 zadružnic že ima vzrejna središča štajerske kokoši, za katera je bilo nabavljenih 2.000 enodnevni piščancev iz Selekcijske postaje Loče. V načrtu pa je tudi delo za dvig unmeje prašičijereje.

Naša žena je prebujena. Začela se je zavedati, da je važno čimhitel v pospeševanju kmetijstva in da ji družbeni

skupnost nudi vse možnosti za napredek in da daje za njeno prazidevanje tudi vse priznanje. Vzpredno s strokovnim izobraževanjem je dozorelo pri naših proizvajalkah tudi pojmovanje socialistične politike v gospodarstvu.

V razpravi, v kateri so zadružnice sodelovale z raznimi predlogi za izboljšanje dela, so sprejele sklepe, da bodo zadružnice še z večjim prizadevanjem reševale svoje naloge iz vseh panog drobne kmetijske proizvodnje in gospodinjstva. Kot rejke štajerske kokoši ter kot dobre vrtnarice se bodo vključevale v zadružne živinorejske in poljedelsko-selomske odseke zaradi pravilnega dela in pridobivanja sredstev za razširitev teh panog. Vrtnarstvo in kokošijerejo bodo širile z oddajanjem kvalitetnega semena in sadik ter plemenitega materiala štajerske kokoši in petelinov na področju vsake zadruge.

V zvezi s tem bodo s povčanem virov svojih dohodkov začele modernizirati tudi svoja gospodinjstva z uvedbo raznih strojev in z načini dela, ki gospodinjstvo razbremenjuje. Nadaljevale bodo z organiziranjem gospodinjstva prosvetljevanja s tečajmi za pravilno prehrano. Skrbele bodo za pametno izkoriščanje vseh pridelkov in izdelkov poednega kmečkega gospodarstva.

Z ozirom na reševanje številnih vprašanj naših vasi bodo v svojem delu stalno iskale povezavo z množičnimi organizacijami, tako za reševanje nalog iz socialnega zdravstva, vzgoje otrok, kulturno-prosvetnega dela, vloge Rdečega križa in dvigvanje kmetijske proizvodnje, skrajka vsega življenja, ki se odvija v vaških kulturnih in gospodarskih središčih — v šoli in v zadruhi.

S. S.

Starši — pazite na otroke!

Med našimi najmlajšimi je še vedno razpasena grda navada, da se zelo radi obesaajo na ovove in druga vozila, pri tem pa se ne zavedajo, kolikšni nevarnosti se izpostavljajo. Menimo, da so krivi predvsem starši, ki otrokom ne povedo dovolj prepričljivo, kako nevarno je tako početje.

Pred nedavnim je osemletni deček skočil na podstavek škroplinskega avtomobila. Ko je opazil, da prihaja nasproti drug tovorni avtomobil, se je ustrašil srečanja in odskočil.

Le prisrebnosti šoferja tovornega avtomobila se je treba zavedati, da ni prišlo do nesreče. Kdo bi nosil krivdo za nesrečo, če bi se pripetila? Mar šofer tovornega avtomobila, ki nekaj metrov pred srečanjem na zadnjem delu škroplinskega avtomobila dečka ni mogel videti, še manj pa je mogel vedeti, da namerava tik pred njim odskočiti? Odgovor je jasen. Starši, opozarjajte otroke na nevarnost takega početja in jih s tem zavedajte pred nevarnostjo! V. T.

Novice iz Sodražice

Proslave, ki so bile v okviru 10-letnice osvoboditve (9. maj in 25. maj), so zelo lepo uspeli. Pri izvedbi so sodelovali šola, kulturno umetniško društvo in množične organizacije. Poleg omenjenih proslav so imeli v Sodražici tudi krstno predstavo domačina in režiserja KUD tov. Karla Koširja, ki je spisal in pripravil igro »Priateljje«. Vsebinska igra je vzela iz življenja in težkih dni v času osvobodilne borbe.

Z igro je dramatska skupina gostovala tudi v Novi vasi na Notranjskem, kjer je žela zelo lep uspeh, gostovati nameravajo pa tudi v Ribnici. Tovarišu Koširju gre za uspeh zelo zahvala, ker je njegovo delo lep doprinos pri utrjevanju borbenih tradicij in spominov na slavne dni osvobodilne borbe. Pričakujemo, da bo avtor svoje delo odstopil ljudski prosveti Slovenije, ker je igra primerna za po-deželjske odre.

Iz Smihela pri Novem mestu

KUD »Janez Trdina« je uprizoril Manhers Hartleyjevo komedijo »PEGGY SRCEK MOJ«. V soboto zvečer in v nedeljo 29. maja popoldne. Gledalce je igra navdušila in si podobnih predstav še želimo, ker v Smihelu že dolgo časa nimamo imeli podobnih predstav.

Igro je režirala tov. Zajčeva, obenem pa tudi igrala glavno vlogo in zato se ni mogla dovolj posvetiti sami režiji. Pri igri so nastopali skoraj vsi novi igralci, zato ne smemo preostro soditi njih igro in jim rajši damo še pobudo za živahno igralsko delo. Sklenili so, da bodo tudi na okoliških odrih razveselili gledalce z isto komedijo, mi jim pa želimo na okoliških odrih še več uspeha, kakor so ga imeli na domačem odru.

Tombola v Setjerneju

Društvo prijateljev mladine v Setjerneju si je postavilo nalogo, da ustanovi prepodobno šolsko kuhinjo. Ker lastnih sredstev nima, bo preredilo tombolo v nedeljo 26. junija. Za malenkosten znesek 50 din bodo lahko srečni dobitniki dobili samsko, spalnico, kolo, radio, divan, brozarinik, zapesneto uro, prašiča, škroplinico, okopnik in še 200 drugih dobitev v vrednosti 100.000 din.

Pozdravljamo ta korak Društva prijateljev mladine v Setjerneju in želimo, da bi ljudje, prijatelji mladine, pridno sezgali po tombolskih kartah in tako podprli človekoljubni namen.

Sodobno zdravljenje podaljšuje življenje tuberkuloznim bolnikom!

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

KINO

Kino KRKA Novo mesto
Od 16. do 12. junija: angl. barvni film »Vrška kraljica«
Od 14. do 16. junija: mehiški film »La red«

Kino JLA Novo mesto
11. in 12. junija: indijski film »Dva hektarja zemlje«
14. junija: francoski film »Fanta la Tulipe«

Kino Dolenjske Toplice
11. in 12. junija: ameriški film »V seneti mrtnje«
14. in 16. junija: francoski film »Ljubimca iz Toleda«

Kino Crnomelj
Od 8. do 12. junija: »Rim ob enajstih«
Od 14. do 16. junija: »Banket iz hotapev«
Od 16. do 19. junija: »Sestrična Rabela«

Kino Loški potok
11. in 12. junija: »Izobčenci iz otokov«

Kino Mokronog
11. in 12. junija: italijanski mladinski film »Svee«

Potujoči kino Novo mesto
Predvaja ameriški barvni film »Trijne kavalerije«

DEZURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA
Do nadaljnjega ima službo dr. Vodnik.

MALI OGLASI

PRODAM zadiljivo parcelo z vodovodom v izmeri 6000 m², 3 minute od postaje Kandija. Informacije: Ilijaz Ivan, Smihel 34 pri Novem mestu.

PRODAM kmetijsko posestvo s stanovanjsko hišo in vinako kletjo v bližini semičkega železniškega predora. Skedelj Alojz, Črna 83.

PRODAM opremo za trgovino. Naslov pri upravi lista. (313)
PRODAM kozolec dvojniki na šest oken. Poizvedbe: Uhan Marjan, Mokronog.

ZAMENJAM komfortno stanovanjsko v Crnomlju za enako v Novem mestu. Naslov pri upravi lista. (316)
Iščemo pomožno moč pri knjižničnem delu. Plača po dogovoru. Ponudbe: Studijska knjižnica, Novo mesto.

Iščem SAMOSTOJNO GOSPODINJO k tričlanski družini, večštevno vseh gospodinjstev del in dela na vrtu. Naslov pri upravi lista. (317)

ZAHVALA

Ob presni izgubi naše nenadomestljive mame

FRANČIŠKE ZAGORC

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščonom in znancem, ki so jo poslednjikrat obiskali ter ji poklonili toliko vences in cvetja. Iz srca se zahvaljujemo zdravniku dr. Sajetu. Iskrena zahvala tudi delovnim kolektivom trg. podjetja Izbrina in Zelezinca iz Novoga mesta, ki sta se v tako velikem številu poslovlila od naše mame ter ji poklonila krasne vence.

Se enkrat vsem naša iskrena zahvala.

Zalujoloča družina Zagorceva iz imenja pri Sentjerneju.

RAZPIS

Okrajna komisija za razpis mest direktorjev in poslovodjaj Novo mesto razpisuje mesto poslovodje

Trgovskega podjetja Žužemberk

Pravilo: kandidat mora biti izkušen v trgovski stroki z daljšo prakso v trgovini.

Pisemne ponudbe s priloženim življenjepisom, opisom doseganja zaposlitve in strokovne izobrazbe ter poizditom o nekatere izobrazbe dostavi na Okrajni ljudski odbor Novo mesto do 30. VI. 1955.

GIBANJE PREBIVALSTVA V Novem mestu

Pretekli teden je bilo rojenih 11 deklet in dva dečka. — Poročili so se: Jevšček Jože, Belesnič

čar iz Sočanja, in Kiren Mihaela, delavka, iz Novoga mesta; Bajrič Mustafa, namestnik, in Ritelj Vera, delavka, oba iz Bučne vasi. — Umrli so: Jeraj Marija, gospodinja, 85 let iz Vel. Gabra.

V Črnomlju

Od 31. maja do 4. junija je bila rojena ena deklica in en deček. — Poročili so se: Spralcer Karel, sin kmetia iz Voljne vasi in Pezdrič Antonija, kmečka delavka iz Dolenje vasi; Mekine Leopold, uslužbenec iz Ljubljane, in Miller Pavlina, študentka iz Crnomlja. — Umrli so: Vardijan Marija, gospodinja, 74 let, iz Crnomlja; Rošič Ana, kmetica, 79 let, iz Kuločin; Kocijan Janez, kmet, 73 let, iz Dolenje vasi.

V Kočevju

Od 21. maja do 4. junija sta bili rojeni 2 dekletici in 3 dečka. Poročili so: Mikar Marja, tujka iz Mlake, in Hočevar Jožefa, delavka iz Kočevja; Petrovič Gerhard, ključavničar iz Kočevja, in Pintar Anica, delavka iz Saitke vasi; Petek Vid, elektromonter, in Popit Ana, oba iz Kočevja. — Umrli so: Kocijan Janez, kmet, 73 let, iz Dolenje vasi.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so rodile: Mikec Martina iz Sentjerneja — deklico, Subanovič Andjelka iz Novoga mesta — deklico, Istra Marija iz Dol. Ajdovca — deklico, Matelko Jovka iz Dobrave pri Rakci — deklico, Pungartnik Danijela iz Trebnjeve — deklico, Kukič Antonija iz Podgrada pri Sežani — dečka, Močič Rozalija iz Crnomlja — dečka, Istra Marija iz Slivke iz Novoga mesta — deklico, Vučko Anica iz Mahovnika pri Kočevju — deklico, Svačinč Marija iz Seča pri Dol. Toplicah — deklico, Andolšek Ivanka iz Ribnice — deklico, Žalik Marija iz Kupravnice — dečka, iz Kuločin — dečka, Konečina Pepca iz Sentrupeta — deklico, Avsec Marija iz Dolca — dečka, Repše Ivanka iz Sentjana — deklico.

Srednim mamicam čestitamo!

Spomladansko kegljaško tekmovanje je končano

Spomladansko tekmovanje kegljaške podzveze za Dolenjsko je končano, 28. maja so kegljači KK Kmet zaključili tekmovanje. Tekmovala so društva: Gorjanci z 11 moškimi in 3 ženskimimi krožki, Zelezničarji z 2 moškimi in 1 ženskim krožkom, KD Pionir z 2 moškimi in 1 ženskim krožkom ter KD Sentjernež z 1 moškim krožkom.

Vseh petnajst dni je bila borba za spomladanskega zmagovalca napeta in prizadevna. Med vsem tekmovanjem so najboljši presenečili kegljači KK Vseh 9, saj so samo v eni tekmi podrisali kar 412 kegljev! Ta krožek je v zadnjem času pokazal, da ima res dobre kegljače in vzorno športno disciplino, za kar se posebno dobro skrbi njihov predsednik Franc Zupančič. Tudi drugi krožki — Odred, JLA, Zelezničar, Invalid itd., so pokazali, da imajo prizadevne in dobre kegljače, ki gre za veselje. Velik napredek je pokazal KK Odred, ki škoda, da ne utedejejo redno trenirati.

Za presenečenje je poskrbel tudi KK Invalid — Jože Krebelj, ki je v treh lučajih napravil kar 3 dovoznice, kar se doslej na tem kegljišču še ni zgodilo.

Lep napredek so pokazali kegljači iz Sentjerneja in Straže. Sentjernežani so v treh igrah podrisali 95 kegljev. Gomizelj, Durjava, Bakše, Somrak, Zupan,

Kegljaško nagradno tekmovanje

Takoj po zaključku kegljaškega tekmovalnega se najboljši podzveze za Dolenjsko, je kegljaško društvo Gorjanci že razpisalo »Nagradno kegljanje«.

Najboljši kegljač spomladanskega tekmovalnega je Jože Mrzljak, najboljša kegljalka pa Milena Šušteršič, članica krožka KK Dolenjska.

Ostale rezultate vseh krožkov bomo objavili po razglavitvi rezultatov in razdelitvi prehodnih pokalov, kar bo v nedeljo 12. maja.

Solski telovadni nastop v Novem mestu

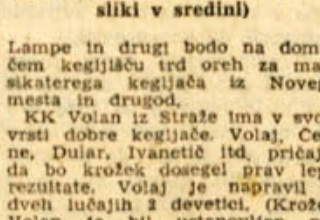
Zadnje nedeljo je imela mladina vseh novomeških šol na Loki šolski telovadni nastop v proslavo 10. obletnice osvoboditve. Zadnji dopoldnanske dežja je odpadla glavna skušina in še je kazalo, da mladina ne bo mogla pokazati vsega, kar se je naučila v šolskem leut pri pouku telesne vzgoje. Popoldne pa se je zjasnilo.

Na novem stadionu na Loki je zbrano šolsko mladino pozdravil načelnik šole za prosveto in kulturo pri OLO Slavko Kastelic. Na zalost za večina ni stisla, ker prostor ni bil ozvočen. Odgovorili za to bi morali pokazati več zanimanja za mladino. Če lahko ozvočijo ples ali veselic, bi lahko to naredili tudi za nastopajočo mladino, ki bi tudi mnogo laže izvajala vaje.

Sporočila se hitro odvijali. Vodniki so v redni vodnji kolone na svoja mesta. Takoj v začetku so številne gledalce navdušili učeni osnovne šole. To je bilo veselo presenečenje za navzoče mamicе, ki so videli, kaj se so naučili njihovi otroci pri pouku telesne vzgoje.

Srednji so nastopi dijakov učiteljskih in gimnazij. Posebno pri zadnji točki, vaji s kolebnicami, ki so jo dale dijakinje

Najboljši kegljač v letu 1954 in v letošnjem spomladanskem tekmovalju je Jože MRZLAK (na sliki v sredini)

Lampe in drugi bodo na domačem kegljišču trd oreh za marsikatero kegljača iz Novoga mesta in drugod.

KK Volan iz Straže ima v svoji vrsti dobre kegljače. Volaj, Černe, Dular, Ivanetič itd. pričajo, da bo krožek dosegel prav lepe rezultate. Volaj je napravil v dveh lučajih 2 dovoznice. (Krožek Volan je bil ustanovljen nedavno.)

Od ženskih krožkov je zlasti napredovala KK Novotetski, čigar članice redno trenirajo. Sploh so vsi ženski krožki pokazali, da se resno zanimajo za kegljanje, zlasti od tekmal.

Rezultati spomladanskega tekmovalja:

Moške ekipe

1. Vseh 9 — 1126 podrtih kegljev

2. Zelezničarji — 985 podrt. kegljev

3. Odred — 973 podrtih kegljev

Ženske ekipe

1. Novotetski — 907 podrt. kegljev

2. Majolca — 804 podrtih kegljev

3. Invalidi — 783 podrtih kegljev

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

Nagradno kegljanje poteka po kegljaških pravilih KZS po tri lučaje na polno. Kegljanje se je začelo 5. junija in bo trajalo do 19. junija do 12. ure dopoldne.

Po zaključku kegljanja bo razdeljen nagradni. Nagrade so razstavljene v izločbi brivskega mojstra tov. Falknerja na Glavnem trgu. Nagrade so zelo bogate: 5 kub. m bukovih drv, avto lesnih odpadkov, žepna ura, razno blago, ročne torbice, več trajnih ondulacij, razne jestvine, v vrednosti nad 70.000 din. Kegljanje je vsak dan, razen ob treningih krožkov. Vsi zunanji kegljači lahko pridejo na vrsto vsak dan, posebno pa ob nedeljah.

Kegljači in kegljalkice — pridite na kegljišče na Brzeg ter preizkuste svoje sposobnosti pri »Nagradnem kegljanju!« M. B.

Šolski telovadni nastop v Novem mestu

učeteljska, so pokazale veliko spretnost in skladnem izvajanju zahtevne vaje.

Med raznimi vajami so se zvrstile še nekatere točke iz vaj na orodju in iz atletike. Pri skoku s palico je učiteljčnik Baudček ponil bodjo v Keškem igrali. Krško: Novo mesto L. v Novem mestu pa SK Stojan Puc: Novo mesto II. V stički cent se bosta v nedeljo 12. junija srečali Ivančeva gorica in Svoboda Brsljin v stički v Trebnjem, v Trebnju: Svoboda Straža Kočevska in črnomeljskega Partizana. Po nastopu bodo imeli veliko vrtov, katerega delo čisti dobitnik bodo porabili za nastop telovadnega orodja. F. M.

Velik uspeh na pokrajinskem zletu v Celju

Slabo vreme je popolnoma onemogočilo glavni nastop društev Partizan na pokrajinskem zletu v Celju, tako da je bil velik del priprav zastoj. Navzile dežju in slabemu vremenu pa so prejšnji dan s težavo izvedli tekmovanje v ljudskem mnogobuj. Mladinci iz Trebnja so v III. razredu bili drugi za Rožakovo športno. Mladinke iz Trebnja in Dol. Toplice so v istem razredu osvojile prvo, oz-

KOŠARKARJI STUDENTSKEGA KLUBA visoko porazili gimnazijce 90:52 (45:20)

V nedeljo, 5. junija, je bila re- vanzna tekma med novomeškimi študenti in gimnazijci v košarki. Navzile slabemu vremenu se je na Loki zbralo precej gledalcev, ki so bili priče odlične igre novomeških študentov, ki so porazili gimnazijce. Revanz je uspel! Tekma je demantirala samohvalno gimnazijce po zmagi na zadnjem košarkarskem turnirju. Tako je bilo v hitre igre v Novem mestu še nismo videli. Ekipi sta odstopili v postajah (v oklepaju števil doseglih košev): študenec (KDV) Šterbenec (34), Medic (42), Simič (7), Lapajne (2), Felko (4). Gimnazijci: Golez (31), Vahter (6), Potrč (2), Šotina (6), Hočevar (5).

Najboljši pri študentih je bil Šterbenec Igor, za njim pa niso dosti zaostajali Medic, Felko in drugi. Pri gimnazijcih je bil brez dvoma najboljši Golez, medtem ko so bili ostali povprečni. Sorila sta dobro Bržlec in Vesel.

Partizan v Semiču krepko dela

TVD Partizan v Semiču je v letošnjem letu dosegel že lepe in vidne uspehe. Mladinci in mladinke so nastopili na proslavi ob 10. obletnici osvoboditve. Partizan je zelo uspešni točkami in bil tudi na Mirni gori. Partizan je organiziral Titovo štetavo, v Celju pa je poslal na pokrajinski zlet nad 50 svojih članov. Udeležili so se tudi okrajnega nastopa v Crnomlju itd.

V okviru proslav 10. obletnice osvoboditve organizira društvo svoj tretji telovadni nastop, ki bo v nedeljo, 12. junija, ob 13. uri na telovadnici v Semiču. Na nastopu bodo sodelovali vsi oddelki Partizana Semič, povabila pa so tudi atlete iz Crnomlja, rokometistke ljubljanskega Odreda in črnomeljskega Partizana. Po nastopu bodo imeli veliko vrtov, katerega delo čisti dobitnik bodo porabili za nastop telovadnega orodja. F. M.

Popravek

V članku »Veliko slavje v Dolenjskih Toplicah«, ki je bil objavljen v zadnji številki našega lista, se nam je vrnila neljuba pomota: Finalno dramo Razvalina kegljanja ni igral KUD Sušice, pač pa KUD Loza.

IZ SPOMINOV NA LETA NARODNOOSVOBODILNE BORBE

Pred nosom smo jim zažgali trdno gnezdo

Morda bo kdo rekel, da ni bilo nobeno junštvo zažgati stavbo, kdo pa se pripomni, da je bilo to sploh škoda. Toda v borbi proti sovražniku je treba podvzeti vse, kar slabi njegovo moč. Pri tem je treba tudi predvideti, katere žrtev je manjša za dosego tega cilja in se seveda odločiti za manjšo. Če gre za izbiro med življenji ljudi in materialno žrtvijo, potem se bo vsak odločil za materialno žrtev. Ako je s tem rešil samo življenje enega človeka, je njegova odločitev pravilna. V tako odločitev je spadala tudi požig Auerspergovega gradu in bivše orožniške kasarne v Predgradu spomladi 1943.

zelo kratkem času, smo šli na koočevsko okrožje ter se o tem posvetovali. Casa je bilo zelo malo, partizanskih enot pa takrat ni bilo v bližini. Takoj je bil sprejet sklep, da se grad in kasarna zažgeta še pred prihodom Italijanov. Ker ni bilo računati na pomoč partizanskih enot, je bilo določeno, da akcija izvedemo aktivisti rajonskega odbora sami s pomočjo okrožne zaščite. Pri tem je treba omeniti, da sta bili v dolini že dve postojanki: Stari trg in

nijel Šafar s družino. Poleg njihovega je bilo v gradu še pohišvo Velsove družine, katere oče in mati sta bila v internaciji, sin Aleks pa pri partizanih. Sklenili smo, da pohišvo rešimo, če bo le mogoče.

Grad gori

Stanovalci so trdno spali, ko smo obkolili grad. Na noben način jih nismo mogli prebuditi, ker so stanovali v gornjem nadstropju. Kaj napraviti? Preveč razbijati si tudi nismo

kako večjo vrednost, smo odpočili zasode proti Deskovici in iz pripravljene grmade na podstrešju gradu je zavrel plamen. Ta je hitro zajel deščasto streho in ostreže. Ko sem poslednji zapustil to trdnjavo fevdalizma in mimo šramovitega kamna pred gradom odhajal skozi vas, je grad svetil kot velikanska baklja. Tja do sredine Grašice je bilo razsvetljeno, pa do brega Kolpe pri Dolu.

Dolgi nosovi fašistov

V vaseh ob Kolpi za ta požig gradu še drugi dan dopoldne niso vedeli. Ko so se tega dne zjutraj pri Madroničevih v Prelesju pogovarjali o predvideni novi sovražni postojanki v Predgradu, so menili, kako bi bilo prav, če bi grad bil zažgan prej, kot se bodo vanj vselili Italijani. Vedeli so namreč, da so vojaki za to postojanko že v Starem trgu, niso pa vedeli, kaj se je to noč zgodilo v Predgradu. Šele ko je nekdo iz gornjega konca doline pred polno pripeljal v mlino, jim je povedal novico, ki jih je močno razveselila.

Ko so Italijani v vso kramo prišli drugi dan v Predgrad, da se vselijo v grad, so bili naravnost besni. Kaj bi ne bili. Seveda so takoj prišli Šafarja in Velsove. Ti niso vedeli nič drugega, kot da so ponoči prišli oboje ljudi in jih prisilili, da so zapustili stanovanje. Osebo seveda niso poznali nobene. Italijani so nato vseeno v Predgradu v privatnih hišah napravili postojanko, toda z zelo omejenim številom vojakov. Ti v vojaškem pogledu niso predstavljali ovire, pa tudi v političnem skoraj ničesar. Skupno z belimi bojovniki se niso upali niti do Podgore. Le enkrat so pridrveli v spremstvo tankov, da so lahko strahovali prebivalce.

Ignirali so Italijani in njihovi hišniki. V Zadržni dom obnovljeni grad služil danes skupnosti, zidove požgane kasarne pa je dobil naš človek za postavitev doma, katerega mu je Italijansko-belogardistična svotaj popolnoma razdeljala, ko je bil z družino v internaciji.

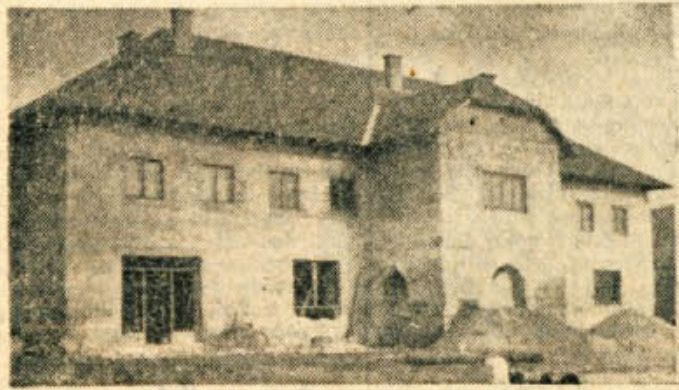
P. R.

»Bela« prizadevanja črnih duš in njihovih 4 vojščakov

Organizatorji belogardizma so hoteli za vsako ceno tudi v Poljanski dolini ob Kolpi ustanoviti postojanko bele garde. To so si zlasti prizadevali po roki ofenzivi, še bolj pa po obisku kaplana Savelija v Ljubljani, kjer so mu izrečno naročili, da mora organizirati belo gardo. Navzlic prizadevanju obeh »dušnih pastirjev« — župnika Jarca, zlasti pa kaplana Savelija — in nekaterih priganjancev, pa jim to bilo žito ni šlo v klasje. Tudi na pomoč poklicani organizatorji bele garde iz drugih krajev, niso dosegli zafelenega uspeha. Ti so se pojavili v Poljanski dolini razmeroma pozno, in sicer šele v začetku leta 1943. Zato je v glavah belih voditeljev dozorel sklep, da je treba v Predgradu ustanoviti fašistično postojanko, skupno z njo pa tudi postojanko bele garde. Ta bi imela dvojni pomen: otekočila naj bi prehod partizanskih patrolj in zvez preko Poljanske doline na Hrvaško in Notranjsko ter Primorsko, obenem pa bi tako lažje prišli moške v belo gardo, ker bi ostali v domači postojanki. Sklep o ustanovitvi fašistično belogardistične postojanke v Predgradu je menda kaplan Savelj prinesel v žepu že ob njegovem obisku v Kočevju in Ljubljani. Načrt so nameravali uresničiti spomladi, menda je bilo ob koncu meseca marca ali v začetku aprila 1943. Pri tem naj še omenim, da sta si Savelj in Jarc prizadevala na vse načine, da bi dobila moške za belo gardo. Po kapitulaciji Italije smo dobili v roke več izvirnih pisem, ki sta jih pisala za tega ali onega interniranca na italijansko komando, češ tega naj se izpusti iz internacije, ker je pripravljen vstopiti v belo gardo in prijeti za orožje v borbi proti partizanom.

Nekaj dni prej, datuma se več ne spominjam, smo v rajonskem odboru zvedeli, kateri dan bo prišla v Predgrad fašistična ednica in skupno s krupcano belo gardo ustanovila postojanko. Če rabil besedo skrupaculo, to povesem drži, kajti z uvoženimi belogardisti vred se jim je posrežilo spraviti skupaj le 14 belih vojščakov. To število je ostalo vse do kapitulacije. Za sedež postojanke, to je za namestitve moštva, so si povsem naravno izbrali Auerspergov grad in bivšo žandarmerijsko kasarno. Grad s svojimi debelimi zidovi in obokanimi kletmi ter hodniki je bil še prav posebno pripraven. Tega bi po vsej verjetnosti okupirali Italijani, drugo stavbo, pa bi mogoče prepustili belogardistom. Ta načrt smo jim prekrili zadnji trenutek.

Takoj ko smo zvedeli, da bo postojanka v Predgradu v resnici organizirana, in to v

Nekdaj fevdalčeva trdnjava — zdaj zadržni dom...

Vimolj, obe zelo utrjeni. Torej na razdaljo 7 kilometrov kar dve postojanki, pripravljala pa se je še tretja — sredini med obema.

Dve puški v zasedi...

Vsa zadeva ni bila lahko izvedljiva, zlasti za neoborožene terence. Dan pred večerom, ki je bil določen za akcijo, je prišla na Vimolj iz Kočevja večja italijanska kolona, v kateri je bila že enota, določena za Predgrad. Popoldne istega dne je šla kolona skozi Predgrad v Stari trg, kjer je prenočila, drugi dan pa bi morala zasedi navedeni stavbi v Predgradu. Zadeva je bila nujna in nevarna, vendar nismo odnehali od načrta. Na določenem mestu smo se zvečer dobili s tovariši iz okrožja, ki so s seboj prinesli celo lahko strojno orožje, izdelek partizanske delavnice. Iz previdnosti sem v Jelenji vasi še povzvedel, če se niso morda Italijani ustavili čez noč.

Tega mi niso mogli ne potrditi ne zanikati, kajti skozi Jelenjo vas so šli okoli 4 ure popoldne. Po nekaj partizanskih poskusih smo proti polnoči ugotovili, da v Predgradu ni Italijanov, in smo šli takoj na delo.

Težave pa še niso bile premagane. Za vsak primer smo poslali »zasode« v obe smeri postojank. Proti Deskovici vasi strazarja z navedeno skrajno nezanesljivo strojno orožje, proti Vimolju pa dva, oboje z orožjem in lahko puško. Grad pa ni bil prazen. Notri sta bili dve družini: Velsova stara mama z vnukom Borisem in naš somišljenik in obveščevalec Da-

upali. Na grajski pristavi smo staknili lestve. Ker je bila ena prekatka, da bi segla do strehe, smo zvezali skupaj dve. Za zvezanje smo se poslužili italijanske telefonske žice, ki je bila napeljana zraven gradu. Ko je bila lestev priložena do strehe nad vhodnimi vrati, je kurir Polde splezal po njej na streho, z bajonetom napravil luknjico v deščasto streho in zlezel noter. Šele nato je lahko prebudil stanovalce. Potem je šlo hitro. Stanovalci so takoj razumeli za kaj gre. Z največjo naglico smo znesli vse pohišvo in količkej vredne predmete v obokano klet. Teh predmetov ni bilo malo in znesli vse težko pohišvo iz prvega nadstropja po stopnicah v klet, pri tem pa še paziti, da ne bo prevelik ropot, ni bila malenkost.

S kasarno ni bilo takih problemov, ker je bila prazna, razmetani papir pa je bil kot nalašč za zasnetenje. Okoli pol dveh ponoči je bilo končano. Ko sem se še osebno preprical, da so stanovalci na varnem in spravljeno vse, kar je imelo

Poživiljeno kulturno delo v Šmihelu

Odkar je KUD Jazca Trdnje v Šmihelu letos spomladi izmenjalo svoj odbor, se je njegovo kulturno udejstvovanje lepo razvilo. To prikaže razne prireditve, ki se v počastitev 10. obletnice osvoboditve kar vrste.

Prva je bila lepo uspela Prešernova proslava, ki je bila dostojna našega velikega poeta. V povezavi z domačini člani SZDL in žensko sekcijo je KUD lepo proslavil Dan borbenih žena v mesecu marcu.

Tudi za 1. maj je prevzelo KUD pobudo v svoje roke in kdaj tako lep kulturni spored, da ga bodo navzoči še dolgo pomnili. Dvorano so napolnili do zadnjega kotička, pa tudi z aplavzom niso štedili. Sodelovali so tudi člani domačega mladinskega aktiva in dijaki Dijaškega doma. Za odlično izvedbo sporeda so nastopajoči želi veliko odobravanja.

Na Dan zmage so dijaki učiteljskega podvodstvom tvi. Sepe pripravili pravi partizanski miting ter navzoči mladini prikazali, kako so se v času NOB naši borci učili, zabavali in vzgajali naše ljud-

stvo. Nad vse dobro sta bila podana oba skeča. V živem spominu bo ostal vsem končni prizor, v katerem partizan osvobodil »mater Slovenijo« težkih okov, ta pa mu podari v zahvalo zastavo, meč in knjigo z naročilom, naj ljubi svojo domovino, naj jo brani, kot so jo branili naši borci, in naj se nenehno izobražuje. Prelepega prizora naša mladina kar ne more pozabiti.

150-letnik

Javier Pereira iz Columbijske Južni Ameriki je baje najstarejši človek na svetu. Zdravnik, ki ga so temeljito preiskali, sklepajo, da je vsekakor prešel že 130 leto, po podatkih njegovih znancev in rojakov pa je mož star 160, če ne 160 let. Sedaj so tega častitljivega starca pripeljali z letalom v New York, kjer bodo specialisti točno ugotovili, ali ima »15 ali 16 križev«.

Umrl je najstarejši Turek

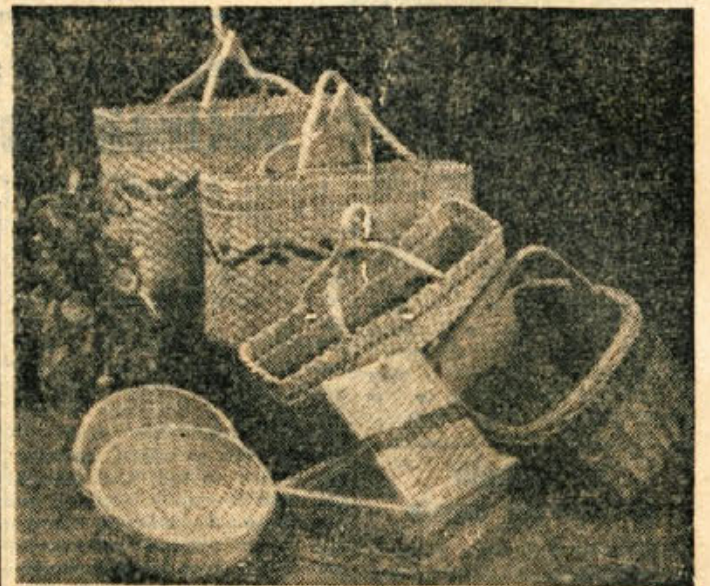
Turek Ahmet iz neke vasi v Anatoliji je nedavno umrl v svojem 114 letu. Oženjen je bil dvakrat in je imel z obema ženama 40 otrok!

Ob zaključku šolskega leta v novomeški Glasbeni šoli

1. marca 1946 je bila v Novem mestu ustanovljena Glasbena šola. Osnovna šola je odstopila nekaj sob. Okrožni zbirni center za narodno imovino pa je dodelil šolj pet klavirjev in sobni inventar. To so bili prvi temelji povojnega glasbenega šolstva v Novem mestu. Šola dela vsa leta od ustanovitve do danes. Vrsta nadarjenih in marljivih otrok je šolo končala nekateri od njih uspešno nadaljujejo študij na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani, ostali pa so instrumentalisti po raznih manjših orkestrih in sestavih na podeželju ali v mestu.

Šola ima šest razredov in pripravnico — zbor cicibanov. Obiskuje jo skupno 130 otrok. V šoli poučujejo klavir, violino, solo petje, violončelo, pihalne instrumente, trobila, narodne instrumente, glasbeno teorijo in solfeggio. Zbor cicibanov šteje 45 otrok in dela od začetka letošnjega šolskega leta. Predšolski otroci in otroci prvega in drugega razreda osnovne šole dobe v tem zboru prve stike z lepo pesmijo in najosnovnejše pojme iz glasbene teorije. Glavni cilj tega zbora pa je vzgojiti že v predšolskem otroku smisel za glasbo in lepo petje ter pripraviti dober kader bodočih učencev Glasbene šole.

Ob koncu letošnjega šolskega leta je Glasbena šola ponovno pokazala svoje uspehe — na javni produkciji 8. junija. Otroci so pokazali, da Glasbena šola navzlic težavam resno dela in da je njen obstoj v Novem mestu nujno potreben. Za vse delo, ki ga šola opravlja, pa ima samo 3 učiteljev in sedem honorarnih učiteljev. Dosedajni uspehi in delo pa vendar dokazujejo, da Glasbena šola, navzlic velikim težavam, s katerimi se bori, opravlja veliko in važno nalogo na področju glasbene kulture. Uspehi pa bi bili nedvomno še mnogo večji, če bi šola imela dovolj glasbenih pedagogov in boljše prostore, ki jih kljub vsem naporom še ni dobila. Število učencev z leti naraste, zato je šola prisiljena imeti oddelek za pihalne instrumente in trobila v mali glasbeni sobi Doma LP, dva razreda klavirja pa celó v privatnih stanovanjih.

Tudi te košarice in cekarje izdelujejo v ribniški dolini — ali niso lepi? — Obiskovalci mednarodne razstave predelave lesa, ki je odprta v novem Gospodarskem razstavišču in Ljubljani, bodo poleg teh videli še mnogo drugih lesnih izdelkov, ki jih razstavlja Mednarodno lesno industrijsko podjetje Ribnica na Dolenjskem. — Ogledite si Gospodarsko razstavišče in njegovo prvo razstavo v Ljubljani!

PESIMIST IN OPTIMIST

Znanege komediografa Nušiča so nekoč vprašali, kakšna je razlika med pesimistom in optimistom.

»O, čisto preprosta,« je odgovoril Nušič. »Ce optimist naroči švicarski sir, v njem sploh ne vidi luknj. Pesimist pa ravno narobe: on vidi samo luknje.«

ZAPLETENO

»Več, mož, kar se tiče izbire moje obleke, kar molči. Ce bom hotela slišati tvoje mnenje, ti ga bom že povedala.«

NESPORAZUM

»Moj Jože ima abece, ki se ga nikakor ne more rešiti.«
»Eh, kaj hočete, sosed! S sodiščem ni dobro imeti opravila.«

NAGLICA NI PRIDA

»Arkadun, Jaka, saj ni čudno, da je pri zadnji loteriji šel milijonski dobitek tako daleč iz Novega mesta! Si videl, kako so se bobni hitro uredili!...«

VEGETARIJANKA SAMO NA POL

Mlad fant se je smukal okrog neke dame in ji na vse načine dvoril. Da bi se ji prikupil, pravi nekoč: »Kajne, ti sta vegetarijanka?«
»Seveda sem, ampak to še ne pomeni, da imam rada vse, kar je zeleno...«

Bivši

»gubernor Slovenije«

Italijanski listi so poročali, da so karabinjerji v Rimu prišli in zaprli 40 letnega Giuseppe Lambassa, ki bo postavljen pred sodišče zaradi nemorarnih dejanj proti mladoletnikom. Turino »Stampa« je zapisala:

Giuseppe Lambassa je bil član Musolinijeve vlade kot podsekretar za kolonije, nato pa od 25. julija 1943 gubernor Slovenije.

Zanimivo: fašistični in vojni zločinci, ki ga nihče ni klical na odgovor zaradi njegovega delovanja v času fašističnega režima, zlasti pa ne zaradi zločina dejavnosti v Sloveniji, kjer je bil največja avtoriteta, so prišli pred sodišče kot perverzni tip, ki zasleduje mlade dečlice.

IVO PIRKOVIC

Beg čevljarja Kunstka

postavi, tej pa z vsem svojim bitjem in bi se rad izpovedoval pred najskrivnejših grehov zoper stvarbene zapovedi, če bi predstojniki tako izpoved zapovedali. Te žandarške tečnosti nismo marali. Zato naj bo sedaj kaznovan prav on, če že nekdo mora biti. To je odločilo, četudi mi je težko leglo na dušo.

Pogledal sem v pratiko: stari narednik bo na straži v nedeljo. Brata Toneta bodo najbrž takoj prijeli, morda tudi Andreja, kakor so svoj čas zaprli še brata Kazimirja in Polikarpa zavoljo njihovih sumljivih zvez z uporniki — sem končaval svoje načrte še z njihovimi neprijetnimi okoliščinami. Italijani ne zaupajo nikomur več, niti redovni halji. Tu ni bilo mogoče nič pomagati. Vsaka bitka terja svoje žrtve.

Brata Toneta je nestrpni in jecljavi debeluhar, prior Mario Trumpuš, že nekaj časa sumil. Odker je neki laški ovaduh iz mesta izpustil od nje »fratila in obveze, če da prosijo zanj

uporniki, mu je bil potuhnjeni prior nenahoma za petami. Stari lajsjak, ki je v zraku že vohal nevarne save, in ni več tako naglas zadrževal, da je Italijan, se je skrbno varoval, da bi bratu Tonetu naravnost pokazal sovražno lice. Nasprotno, ravnal je z njim kakor z ljubljencem, ga jemal na svoje izprehode in celo v kreme, da bi ga zvjanzeno pripravil do govornosti.

V pripravljani zaroti nisem pozabil nase. Nisem dvomil, da me bodo Italijani še tisto uro, ko bo jetnik pobegnil, zopet zaprli. Saj so me že poldrugo leto doživeli vsega, kar se je zgodilo neprijetnega v hiši in v mestu, pozimi celo uničenja belogardistične trdnjave v Ajdovcu, ko nisem še niti silil o teh dogodkih in nisem razumel, zakaj kriče name.

Od svobode sem se poslavljati lahko, kot Tone od svojega klobuka. Ni mi je bilo posebno žal. Saj sem od listega dne, ko so me pred kratkim zapustili, zelo pogrešal brezskrbnih ur in varnih noči in sploh vse tisto

zlate svobode, ki sem jo užival pod stražo neprevdanih in otročje lahkomiselnih kraljevih karabinjerjev. Šele sedaj, ko sem kot prejšnji lovec ob samotnem nočnem ognju, brez varstvih zopet neprestano čutil pretebe očj volkov iz teme, v kateri niso veljale nobene postave, šele sedaj, pravim, sem razumel ves globoki pomen besed, ki mi jih je nekoč dejal stražar Angelo Ino, širokopleč in postaven karabinjer izpod neapeljske ognjene gore: »Tudi ubiti se moram dati, če bi bilo treba, da ostanete živi vsi.«

V soboto sem povezal svoje bogastvo, ki ga je bilo za majhnno culo. Vprašal sem, ali je v jetniški sobi morda prazna postelja ob velikem oknu, ki gleda proti Rogu in na železniško postajo, in s katerega sem poldrugo leto spremljal vse, kar se je dogajalo v mestu in okolici.

Nedelja devetindvajsetega avgusta tridesetega leta je bila lep pošten dan, ki je s

svojimi prvimi mehkiimi sapicami prihajal v zraku slonjo, da so vsaj dnevi že mnili in da se nam obeta lepo predjedensko razpoloženje. Tudi v kandijski bolnišnici usmiljenih bratov je bil nedeljski mir, ki mi ni bil povšeči. Rajši bi imel semenj delovnega dneva.

Pater prior se je že navsezgodaj odpravil v Sentjerne, da bi na pokopališču pri podružnici cerkvi v Šmarju odkopal Beceleteta iz Zagrada v Trški gori in ga prepeljal na domače pokopališče na Otočcu. Mladi Becele, ki je padel v bojih proti Italijanom, je bil sosed Starega gradu, v katerem so po smrti zadnje grofice iz rodu Margherijev di Commandona, gospodari kandijski usmiljeni bratje in so bili z Beceleti znanec že nekaj let. Priorja je na potu spremljal brat Andrej. Zanj nisem bil zato več v skrbeh.

Jetniki so bili že zgodaj zjutranj na izprehodu na lepo negovanem velikem vrtu. To ugodnost so jim dovoljevali Italijani zopet šele zadnji čas. Z vrta jih je odvedla straža k masi in pridigli, ki jo je v hišni kapeli opravil domači duhovnik, begunec z nemške strani okupirane dežele.

V bolnišnici je bil zopet mr. Nič se ni nikjer ganilo; kazalo je, da bo pošteno. Nestrpno sem

Vprašanje je bilo sedaj, ali se človek lahko obede od nog do glave v času, ki je potreben, da prekorači sobo. Obut in v hlačah, živihanih do kolen, da gledajo izpod halje le spodnjice, so brez dvoma gre, če ga čaka v sobi na obetalniku klobuk in suknič.

Bil sem zopet zadovoljen. Toda bitka se ni bila dobljena.

Vzemimo, da je jetnik na cesti — sem razmišljal dalje. Kaj sedaj? Ni dvoma — naglo iz mesta, še preden se zapro izhodi. Alarm bo spravil na noge vse divizije v čeladah in z lahkim in teškim orožjem, izhode iz mesta pa bodo najbrž vse pozabili zapreti; toda računati sem moral z najslabšimi okoliščinami in tudi s tem, da bodo Italijani tokrat ravnali hitro in razumno.

Jetniku je bilo treba preskrbeti dovoljenje za odhod iz mesta. Seveda tak papir, da mu bo italijanska straža na cesti v sosednji irči vasi brez pomisleka verjela.

Teška naloga, vprašanje moje vesti, je bil domači orožnik, ki so ga Italijani dovoljevali svoji straži pet jetnikov. Bil je še v svoji stari uniformi in brez quojas, toda vedel sem, da bo Italijani prav njega najhujše kaznovali, četudi ne bo ni-

česar kriv. Katerega od treh naj žrtvujemo?

Mladega Mančaka, tihga, iskrenega in dobrega fanta z mlado ženo in majhnimi otroci, ki so mu Nemci ustrelili brata in pregnali z doma starše, mi je bilo iskreno žal. Imel sem ga rad; poldrugo leto me je stražil.

Navihani Vindisman, ki je pod kraljem dolgo služil med Arnavti, se od njih naučil prekanjivosti in dobil med njimi tudi mlado lepo ženo, je bil po naravi bistroumen naiven Svejč, ki si je nenehoma dovoljeval z Italijani tudi hude pavilhovake norčije. Pripravil nam je v ujetništvu marsikoga veselo uro. Na nočni straži je navadno spal, če smo imeli prazno posteljo, dneve pa je najrajši prekvartal z jetniki in svobodnimi bolniki, ali pa zginitil v kremo k Volku v dolini pod bolnišnico. To naj ga opraviči.

Stari Bremšak je bil po srcu dober človek, ki bi storil za jetnika marsikaj, če bi mu le dovoljevala službena postava. Zoper to pa ne bi hotel grešiti niti v majhni niti v sanjah, kakor se spodobilo staremu, v službi osištelemu žandarju. Ne rečem, da je taču slušal rad; najbrž ga je v srcu celo sovražil. Stari narednik je služil le napisani